

6.10.2020

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

Viite

Kirjallinen lausuntopyyntö 30.9.2020

VR-Yhtymän kommentit hallituksen esitykseen eduskunnalle tartuntatautilain ja liikenteen palveluista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

VR-Yhtymä Oy (VR) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkokentässä mainitussa asiassa ja lausuu siitä seuraavaa:

VR pitää yleisesti hyvänä ehdotusta negatiivisesta koronatestitodistuksesta maahantulon ja matkustuksen mahdollistajana.

VR kannattaa esitettyä muutosta, jossa velvollisuus tarkastaa negatiiviset koronastodistukset on kuljetuspalvelun tarjoajan sijaan rajatarkastusviranomaisella. Negatiivisen koronatestitodistuksen tarkastaminen tulee näkemyksemme mukaan rinnastaa olemassa oleviin käytäntöihin viisumin tarkastamisen osalta. Molemmat dokumentit tarkastetaan viranomaisten toimesta ja ne ovat edellytyksenä maahantulolle.

Tilanteessa, jossa vastuu negatiivisen koronatestitodistuksen tarkastamisesta on viranomaisella, koemme ongelmallisena lain perusteluissa viittauksen Suomen ja Venäjän väliseen sopimukseen suorasta kansainvälisestä rautatieliikenteestä. Toimintamallissa, jossa viranomaisella on velvollisuus tarkastaa koronatestitodistus, todistus ei nähdäksemme voi olla kuljetussopimuksen ehtona.

Nykytilanteessa matkustajalta ei edellytetä viisumia lipun oston yhteydessä, eikä sitä tarkasteta lipun oston yhteydessä. Viisumi ei ole kuljetussopimuksen ehtona. Vastaavalla tavalla myöskään koronastodistuksen ei näkemyksemme mukaan tule olla kuljetussopimuksen ehtona.

Kannatamme ehdotusta liikennepalvelulain 153a §:n mukaisesta kuljetuspalvelun tarjoajan velvollisuudesta avustaa tietojen välittämisessä matkustajille terveysturvallisuuteen liittyvistä todistuksista ja selvityksistä Suomeen tultaessa. Tämä toteuttaa tavoitetta siitä, että matkustajalla on välttämättömät tiedot maahantulon edellytyksistä. Tiedottaminen koronaan liittyvistä todistuksista voidaan toteuttaa lipun ostamisen yhteydessä vastaavalla tavalla kuin viisumien osalta toimitaan.

Edellä mainittuun viitaten ehdotamme alla siteeratun Suomen ja Venäjän väliseen sopimukseen suorasta kansainvälisestä rautatieliikenteestä

6.10.2020

viittaavan kirjauksen poistamista hallituksen esityksestä. Korostamme lisäksi, että **hallituksen esityksen ei mielestämme tulisi sisältää kirjauksia, joissa vahvistetaan toiselle valtiolle oikeuksia asettaa Suomesta tuleville matkustajille rajoituksia tai kuljetusyhtiölle lisävelvoitteita.**

Ehdotamme seuraavaa kirjausta **poistettavaksi**:

Rautatieliikenne

Suomella on kansainvälistä rautatieliikennettä koskeva sopimus Venäjän federaation kanssa. Sopimus suorasta kansainvälisestä rautatieliikenteestä (SopS 85/2016) tuli voimaan 22.12.2016.

Sopimuksella säännellään kahdenvälistä matkustaja- ja rahtiliikennettä sekä kauttakulkiikennettä. Sopimuksen 6 artiklan mukaan kuljetusyhtiön on tehtävä kuljetussopimus matkustajan kanssa, jos sopimuksen tekemistä eivät estä tämän sopimuksen ja sovellettavaksi tulevan lainsäädännön määräykset. Jos matkustajalta edellytetään Venäjän rautatieliikenteessä käytäntönä on, että matkustusasiakirjat ja matkaliput tarkastetaan laiturilla ennen junaan nousemista. Vastavuoroisesti Venäjä voi asettaa Suomesta tuleville matkustajille rajoituksia tai kuljetusyhtiölle lisävelvoitteita.

1. Laki tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

16 a § Velvollisuus esittää todistus koronavirustautia koskevasta testituloksesta tai lääkärin todistus taudin sairastamisesta

Henkilön on esitettävä todistus rajatarkastuksessa rajatarkastusviranomaiselle ja säilytettävä se Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen päätöksen mukaisesti ja pyydettyä esitettävä se kunnan tartuntatautien vastustamistyöstä vastaavalle viranomaiselle.

16 c § Valvonta

Edellä 16 a §:n 1 momentissa tarkoitettu todistus ja 16 b §:n 3 momentissa tarkoitettu selvitys on esitettävä maahantulon yhteydessä rajatarkastuksessa rajatarkastusviranomaiselle. Kunnan tartuntatautien vastustamistyöstä vastaava viranomainen valvoo, että henkilöllä on mukanaan edellä mainitut asiakirjat.

Pykälien 16 a ja c mukaisesti todistus negatiivisesta koronavirustestituloksesta on esitettävä rajatarkastuksessa rajatarkastusviranomaiselle. VR pitää esitettyä toimintatapaa tarkoituksenmukaisena, koska se noudattaa nykyistä tarkastuskäytäntöä rajat ylittävässä liikenteessä.

Pykälässä on myös eritelty todistukseen sisällytettävät tiedot, mikä VR:n näkemyksen mukaan selkeyttää käytännön toteutusta. Lisäksi hallituksen esitykseen on kirjattu todistuksessa käytettävissä olevat kielet, mukaan lukien venäjä, mikä edesauttaa Suomeen Venäjältä saapuvien junamatkustajien maahantuloa.

6.10.2020

16 b § Poikkeus velvollisuudesta esittää todistus

3) kuljetus- ja logistiikka-alalla toimivilta matkustaja- ja tavaraliikenteen kuljettajilta, alusten, ilma-alusten tai junien miehistöiltä heidän työtehtävissään eikä vaihtomiehistöiltä heidän siirtyessä työtehtäviin tai työtehtävistä;

VR katsoo, että kirjaus junien mukana matkustavasta henkilökunnasta on selkeä ja kattaa tässä muodossa eri henkilöstöryhmät, muun muassa veturinkuljettajat, konduktöörit ja ravintolatarjoilijat.

2. Laki liikenteen palveluista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta**153 a § Kuljetuspalvelun tarjoajan velvollisuus avustaa tietojen välittämisessä matkustajille terveysturvallisuuteen liittyvistä todistuksista ja selvityksistä Suomeen tultaessa**

Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa sellaisen rajat ylittävää liikennöintiä harjoittavan kuljetuspalvelun tarjoajan, joka liikennöi Suomeen Terveysturvallisuuden laitoksen päätöksessä yksilöidystä maasta tai alueelta, avustamaan päätöksessä ja mainitun lain 16 a ja 16 b §:ssä tarkoitettujen tietojen välittämisessä matkustajille. Kuljetuspalvelun tarjoajan velvollisuutena on tällöin kohtuudella huolehtia siitä, että kyseiset tiedot annetaan matkustajille ennen Suomen rajan ylittävän matkan alkamista.

Hallituksen esityksessä kuljetuspalvelujen tarjoajan velvollisuus koskee tietojen välittämistä matkustajille. Liikenteenharjoittajalle aikaisemmin esitetty velvollisuus tarkastaa koronatestitodistukset on siirretty viranomaisille. VR pitää asianmukaisena ja toimivana esitettyä toimintamallia, jossa tarkastukset ulkorajoilla suoritetaan viranomaisten toimesta.

3. Muut huomiot

VR haluaa kiinnittää huomiota käytännön järjestelyjen vaatimaan aikaan mahdollisten tulevien muutosten osalta. Liikennöintiin kohdistuvia muutoksia ei ole mahdollista suorittaa nopealla aikataululla. Erityisesti tämä koskee matkustajien ohjeistusta sekä tilannetta, jossa matkustajaliikenne toteutetaan yhteistyössä toisessa maassa toimivan kuljetusyrityksen kanssa. Muuttuvilla suunnitelmilla on suuri vaikutus liikennepalveluihin, suunnitteluun ja käynnistämiseen. Näin ollen VR toivoo, että mahdollisista suunnitelmien muutoksista tiedotetaan kuljetusyrityksiä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

THL:n toimiala on valtakunnallinen. Kunta tai aluehallintovirasto voivat tehdä vain omaa toimialuettaan koskevia päätöksiä. VR pyytää tarkentamaan, mikä on toimintamalli, mikäli kunta tai aluehallintovirasto tekevät päätöksen negatiivisen koronatestituloksen edellyttämisestä: Miten ja mikä taho informoi päätöksestä liikenteenharjoittajia? Millä aikataululla päätös annetaan?

6.10.2020

Aluehallintovirasto voisi voimassaolevan tartuntatautilain 15 § ja 16 § nojalla edellyttää, että testaukseen ohjataan rajanylityspaikalta ne henkilöt, joilla ei ole negatiivista testitulosta koskevaa todistusta. Rajanylityspaikoilla tulisi tällöin järjestää testausmahdollisuus tai sopia rajanylityspaikan kanssa toimintatavasta, jolla tartuntojen kannalta turvallisesti ja varmistetusti voitaisiin henkilö ohjata terveydenhuollon toimipisteeseen testiä varten.

VR pitää ehdottoman tärkeänä, että junaliikenteen aikataulut eivät viivästy testiin ohjaamisen takia.

VR pitää tärkeänä, että koronatestauksesta aiheutuvat kulut eivät nouse matkustajille kohtuuttoman korkeiksi, jotta tämä ei tarpeettomasti vähennä matkustushalukkuutta. Hallituksen esityksen liitteeseen oli kirjattu 72 h sisällä maahan saapumisesta tehtävän 2. testauksen olevan maksuton. Pidämme tätä ehdotusta tervetulleena.

Matkamäärien osalta Venäjän liikenteessä pidämme hallituksen esitykseen kirjattua arviota maltillisena. VR esittää seuraavaa korjausta:

*Kansainvälinen maaliikenne on ollut hyvin vähäistä maahantulorajoitusten johdosta, mutta niiden vapautumisen myötä voitaisiin rautatieliikenteessä odottaa Suomeen alkuun **ainakin** noin 1 200 - 1 600 matkustajaa viikoittain, myöhemmin noin 2 400 -3 200 matkustajaa viikoittain.*

VR GROUP

Jonna Juslin
johtaja, yhteiskuntasuhteet ja kansainväliset asiat

Liitteet	-
Jakelu	-
Tiedoksi	VR Kirjaamo